పేడ దెయ్యం

పొద్దున్నే సద్దిబువ్వ తాగి చొక్కాకు చేతులు తుడుచుకొంటూ యీధిలోకిచ్చి ఆ పక్కా, యీ పక్కా పారజూసినా.

దేవలం కాడ జైగాడు కనబన్నెడు. వాని చేతిలో పేడబుట్ట వుంది. బుజాన తలగుడ్డ ఉంది. నన్ను చూడగానే తలెగరేస్తా అట్లా చెయ్యి యిసిరి తూరుపీధినబడి పరిగెత్తిండు. నాకింక కాల్నిలబడలే.

ఇంట్లేకి పోయి తుండుగుడ్డ బుజానేసుకొని, మూల నున్నె మా యమ్మ చెప్పులు కాల్లకు తొడుక్కున్నే. బర్రెతోలుతో కుట్టిన కర్రట్ట చెప్పులయితేనే ఎదుర్రాల్లకూ తుమ్మ ముల్లులకూ తట్టుకొనేది.

బరుగొడ్ల కొట్టంలోకి పోయి పేడబుట్ట తీసుకొని, దిబ్బకవతల తెట్టుగోడ దాటుకొని అన్నుంచి అటే అయ్యగారికుంట దిక్కు ఎగమల్లినా. కొలిమి మానికాదున్న మా నాయన కండ్లబడకుండా గమిలిదాటి తొట్టిబాయికాడి మొద్దు చింతమాను కిందికి చేరుకున్నే.

ఊర్లో పిల్లోల్లంతా అన్నే వుండారు.

కొందరు బుట్టల్లో ఒకటి అరా పేడకల్లు గూడా చేసుకోనుండారు.

ఇంకొందరు పిల్లోల్లు నీలితొట్లకు పక్కన బిడువులో బుట్టల్లోని పేడను కుప్పేసి తంగేడు పుల్లనో, పలుగురాతి ముక్కనో పైన గుర్తుగా చెక్కి పెట్టుండారు.

గోలుగుండ్లాట, బొంగరాలాట్ల, తొక్కుడుబిల్ల, కుంటిల్లు, గిజుగోలు, తిట్టుకోడాలూ, తన్నుకోడాలూ... అదంతాసూస్తా తొర్రినోటితో నవ్వుకొనే ముసిలోల్లూ... చెట్టుకిందంతా గోలగోలగా వుంది. నీలితొట్టి గోడల మీంద కూకొని అచ్చెనగాయలు ఎగరేస్తా నా దిక్కు యిచిత్రంగా చూసినారు ఆడపిల్లోల్లు. అందర్లోకి పెద్ద సదువు సదివే పిల్లోన్ని నేనొక్కన్నే. నిరుడు వూర్లో సదువయిపించుకొని నర్సాపురం ఐస్కూల్లో ఆరో తరగతి జేరి యియ్యేడంతా తిరిగినా. ఈ సెలవులైపోతే ఏడుకు పోవాల. అట్లాంటి ఐస్కూలు స్టూడెంటు పేడకు వొచ్చేది యిచిత్రమే గదా!

జయన్న గోలుగుండ్లాట కాడుండాడు.

నాగ్గూడా ఆడాలని మునాస బేసి చేతి వేల్లు పీకినాయి. ఆట కాడికి పోబోతావుంటే గోడమీద అచ్చెనగాయలాడతా వున్నె రామతొలిసి నా దిక్కుజూసి "ఏం పిల్లోడా! నువ్వూ పేడకొచ్చినావా?" అనింది.

నాకు బో కోపమొచ్చింది.

ఆ పిల్ల నా యీడుదే. పెద్ద ఆడముత్తయిదువలా ఫోజుగొట్టి సదూకున్నోన్ని నన్ను పట్టుకొని 'పిల్లోడా!' అంటాంది.

మాటకు మాట యిదిలించుదామని నోరెత్తబోయినా గాని అప్పుడే నాపక్కనున్నె సుబ్బవ్వ కలుగుజేసుకొన్నెది. "పేడగ్గాక నిన్ను లేపకపోవడానికి వొచ్చినాడనుకొన్నెవంటనే పిల్లా!" అనింది. సున్నపుపొడి నోట యిదిలించుకొంటా.

నాకయితే బో సిగ్గేసింది.

ఆ పిల్లదిక్కు ఓరగా జూసి కిసుక్కున నవ్వినా.

దానికి మాత్రం సిగ్గు సెరం లేనెట్టుంది.

నాదిక్కు కొరకొర జూసింది.

"ఏమబ్బే! లేపకపోతావా? మొగం సూడు... లేపకపొయ్యే మొగమే..." అనింది నామీందకి చెయ్యి చాపుతా.

నేను పళ్లెత్తి ఒక్కమాట మాట్లాడలే. తనూ సుబ్బవ్వా మాటలు యిసురుకొన్నెరు. మరి నా మీందికెందుకో ఒంటికాలు మీంద వస్తాంది.

నాకు రవరవ కొపమొచ్చింది.

"ఏం? నీ చీమిడి ముక్కుల మొగమాల లేదా?" అన్నే. ఆ మాటకు గట్టిగా ఎగజీదింది రామతులసి.

"నీదే గండుబిల్లి మొగం." అనింది.

అది బయపడే రకం గాదు. కచ్చెపిల్ల. మాటకు మాట ఎగబెట్టకుంటే బతకదు.

నేనిప్పుడు తగ్గితే సావాసగాల్లకాడ లోకువయితా.

అందుకే ఎదురు తిరిగినా.

ఇద్దరం కాసేపు తిట్టుకొన్నెం.

కడకు నేను మా ఇంగ్లీషు మేడం సాగదీసే వాడే ఇంగ్లీషు తిట్లను ధాటిగా ప్రయోగించినా.

దాంతో నాదే పైచేయి అయ్యింది.

ఆ పిల్లకు తిక్కరేగినట్టుంది.

"అడ్డ నాబట్టా! ఆడపిల్లోల్లతో కొట్టాడను సిగ్గులే నీకు!" అంటా గోడదిగి లంగాను గోచి చెక్కి పెద్దపెద్ద తిట్లకు తిరుక్కునింది.

నాగ్గూడా తిట్లొస్తయిగాని జైగాడొచ్చి చెయ్యిపట్టుకొని పక్కకు యిగ్గేతలికి తిట్టడానికి కుదరలే.

"ఆకచ్చెదాంతో ఏం పనిరా సోమీ!...నువ్వు రారా! పోదాం రా..." అంటా నన్నుక్కన్నించి జ్యోతివాగు దిక్కు తీసకపోయిండు.

వాగులో గరికె నాకేడతా వుండాయి బరుగొడ్లు.

వాటెను కదలదోలితే పేడ బెడ్తాయి.

బుటికె నిండా పేడబేసుకొని మొగోని లెక్కన వాల్ల ముందే యింటికి పోవాల. దిబ్బలో బెయ్యాల.

వంకదరినున్న వాయల మండను విరిచి మెల్లెగా జేసి నాలుగు గొడ్లను అదిలించినామో లేదో ఎనకనించి కేకలు.

"పాపం పిల్లోల్లు వొడిబడి వొచ్చి(న్రేమో! ఆదరాబాదరా గొడ్లకాడికి పోతా(న్రు. యాడేదున్నె గొడ్లన్నిట్నీ మల్లేసి తెచ్చి వంకలో నిల్దోలింది యీ బోడి గాల్ల కోసమేనేమో!" అంటా రామతులసికి తోడు యింగా నలుగురు ఆడపిల్లోల్లు బిరబిర మాకాడికొచ్చినారు.

"ఏబ్బ.. అదో నల్లబర్రె పేడబెడ్తాంది."

"ఏబ్బ అదిగదిగో గూనిది తోకెత్తింది...."

"ఏబ్బ... బోడికొమ్ముల్దాన్ని నేన్జూసినా..."

"ఏబ్బ... అదో సెట్టుసాటున ఎ(ర్రపడ్డ పేడ బెడ్తాంది"

"ఏబ్బ..ఏబ్బ..." అంటూ గొడ్లచుట్టూ తిరుక్కున్నెరు.

ఏ బర్రె పేడబెడ్తాందో మేం కనిపెట్టేలోపలే వాల్లు బరుగొడ్ల ఎనక్కి జేరుకొని తోకలకాడ పేడ బుట్టలు ఆన్చుతుండారు. రవ్వంత తోకెత్తిన బరుగొడ్డు ముడ్డి కాడంతా బుట్ట ఆన్చుకొని పోతావుండారు. మా పక్క బర్రె పేడ బెట్టినా "ఏబ్బ...కర్రెది...నేన్జూసినా..." అంటా పరుగెత్తికొచ్చి మమ్మల్ను పక్కకు దోసి పేడవేసుకుంటుండారు.

ఒక్క పేడ తపక బుట్టలో బేసుకోవాలన్నే వాల్లతో కొట్లాడాల.

బర్రెల్ను మల్లేసుకొచ్చినామనే సొతంత్రత వాల్ల కుంది

కచ్చెదాన్లతో ఏగలేమని తెలిసిపోయింది.

లోపల్లోపల తిట్టుకొంటా ఎనక్కెనక్కి సర్దుకొన్నెం.

బరుగొడ్డు తోకెంటా బుట్ట పట్టుకొని పైటేల దాంకా తిరిగేంత ఓపిక మాకు లేదనుకొన్నెం.

"యీ కచ్చెదాన్లకాడెందుకు. బరక్కుపోదాం పారా.." జైగాడు అనేసరికి నేనుగూడా 'సై' అన్నే.

బరకకు పోతే ఆవుల పేడ దొరుకుతాది. ఎండిన పేడయితే అచ్చులచ్చులుగా బుట్టనిండా పేర్చుకొన్నే అలువుగా మోసకరావొచ్చు.

పిచ్చిగాడు, రాముడు మాకు తోడయినాడు.

తొట్టి బాయి దిక్కుగూడా చూడకుండా బుట్టలు భుజాన పెట్టుకొని పోతు మొగోల్ల మాదిరి కాలికొద్దీ బరకదోవ బట్టినం.

ఊరికి పడమటి దిక్కున సాగుజేసే పొలాలు దాటితే నల్లమల కొండల్దాకా బరకే. ఉప్పవాగుదాకా పోయినా బరకే. గాడవాగు దాకా పోయినా బరకే. బరక్కుపోయి నల్లటి సిగినమంటి ఆవు పేడ దెచ్చి నామంటే పోతు పాలెగాల్లకిందే లెఖ్ఖ. ఆవుపేడ దిబ్బలో పడిందెంటే సాలు అదృష్టం పెరుగుతాదంట.

చేలల్లో అక్కడక్కడ పేడతట్టలు నెత్తిన పెట్టుకొని ఆడమాసులు తిరుగుతా వుండారు. గొడ్డు కనబడితే సాలు ఎనకంబడి పోతావుండారు 'ఏబ్బ ఏబ్బ' అనుకొంటా.

చుట్టుపక్కల పేడ తపక గూడా దొరికేట్టు లేదు. ఉప్పవాగు జేడెలెంబడి మాసులే వుండారు.

పైటేల్దాకా పేడకడి కోసం ఎంపర్లాడ్తా వుంటారు ఆడోల్లంతా. మాపిటేల చెరువులో వొండుమట్టి ఎత్తుకపోయి దిబ్బలో బేస్తరు. మిట్టమద్దేన్నం చెట్ల కింది ఆకుపొట్టు వూడ్చుక పోతుంటారు. ఎండాకాలమంతా ఆడోల్లకు యిదేపని.

ఉప్పువాగు దాటినాక ఏ పక్క జూసినా బరకే కనబన్నెది. కలివె, బలస, నేలరేగు, తంగేడు చెట్లతో, ఎండిన వూపతో, సన్నసన్న వంకలతో, సన్నని కాలిదోవల్తో కనుచూపుమేరా బరకే. ఉన్నెట్టుండి కంపపొదల కిందనుంచి బుర్రున ఎగిరే పూరేలి పిట్టలు, వంక జేడెల్లో గునగున పరిగెత్తి దాక్కొనే కుందేల్లూ, బరక కడ్డంగా రబ్బరు చెండులా చెంగు చెంగున ఎగురుతా పోయే జింకలూ.... ఇవన్నీ సూస్తాంటే నాకయితే బో కులాసగా ఉంది.

ఉప్పోగు వెంబడి అట్లా అట్లా తిరుగుతావుండామేగాని గాడేగు దిక్కుపోడానికి గుండెలు చాల్లే. ఇక్కడ పేడ దొరకలే.

అంతలో ఉప్పోగు జేడెల్లో రంగత్త కనబన్నెది.

"ఏమబ్బే! పేడకా?" అనింది.

"అవుత్తా!" జైగాడు చెప్పిండు.

"యీపక్క యేడుందబ్బే పేడ? గాడేగుదాకా పోతేగాని దొరకదు." చెప్పింది.

"నువ్వు పోతాండవాత్తా?" అడిగినా.

"ఏం... వస్పారూ?"

'సై' అంటా గెంతులేసినం.

"రాండి. అందరిబుట్ల నిండా పేడజూపిచ్చ" అంటా ముందు నడిచింది.

బరకలో అక్కడక్కడా పచ్చిపేడ కనబన్నే... ఎవ్వరం బేసుకోలే - ఎవరు మోస్తారని గాడేగు దిక్కు పోతాండం గదా! వొట్టి పేడ దొరుకుతుందనే నిబ్బరం.

"ఏమబ్బే! ఆ పేడకల్లు బేసుకుంటేం.." నిలబడి వేలెత్తి చూపుతా అనింది రంగత్త.

ఆ దిక్కుగా సూస్తే - తంగేడు పొదపక్కగా నల్లగా నిగనిగలాడుతా సిగనమంటి - పచ్చి పేడ....

ఇంతదూరమొచ్చి పచ్చిపేడ మోసకపోవడమా?

ఆ మాటే చెప్పినాము ఆమెతో.

పకపక నవ్వింది అత్త.

"అది పచ్చి పేడగాదబ్బే! వొట్టిపేడే..." చెప్పింది.

అనుమానం తీరక దగ్గరికి పోయి వేలుతో వొత్తి సూస్తే... నిజంగానే వొట్టి పేడ... వేల్లు దూర్చి లేపితే - వూపముల్లులు అడుగంత అంటుకొని... రెండు అరచేతులంత వెదల్పుగా...

పేడకడి గురించి రంగత్తకు తెలిసినంతగా ఎవ్వరికీ తెల్దని అందరూ అంటుంటే ఏమోననుకొన్నెం... నిజమే...

నాకెందుకో ఆమె ఎనకపోతాంటే ధైర్యంగా వుంది. ఆమె సూపించే పేడతపకలు యేరి బుటికెలో బేసుకొంటాంటే కుశాలగా వుంది. నల్లగా అల్లనేరేడు పండట్లా వున్నె రంగత్త తోడుంటే ఏ పిల్లోని కైనా ధైర్యమేనంట. ఆమె జోలికి పోవాలంటే ఏ మొగోనికైనా బయ్యమేనంట.

రంగత్త ముండగల్లాలు. పుట్టింటి పంచన జేరి వుంది. ఎప్పుడూ పేడగంప పట్టుకొని చేలల్లో, బరకల్లో, వంకల్లో, వాగుల్లో తిరుగుతా వుంటాది. ఆమెకు మొగోల్ల బయ్యం లేదంట. దెయ్యాల బయ్యం లేదంట. ఆమెన్జూసి దెయ్యాలే బయపడ్తాయని అరుగుల

కాడ అనుకుంటా వుంటారు. రోజూ మూడుసార్లన్నా పేదగంప దిబ్బల్లో బోర్లించంది పానం నిలబడదంట. అట్టాంటిది యిప్పుడేమో ఒక్క పేడకడిగూడా వేసుకోకుండా అన్నీ మాకే సూపిస్తాంది. ఇదేదో యిచిత్రంగా వుంది.

గాడివాగు దగ్గరబడింది.

బొద్దేకుతీగెలు అల్లుకొన్నె పెద్ద పెద్ద కంపపొదల దరుల నిండా వుండాయి. చెట్ల లోపల్నించి కొత్త కొత్త పిట్టల అరుపులు వినిపిస్తాండాయి. దరుల నడుమ లోతుగా వున్నె వాగును సూస్తానే మాకు భయమేసింది. గాడేగు గురించి చానాకతలు వినుండాము. పెద్ద నక్కలు, తోడేల్లు, అడివి పందులూ, సుగాలి దెయ్యాలూ వంకలో ఓలలాడతా వుంటాయంట.

నాకు తెలిసీ యీన్నుంచి ఒక్కడుగు ముందుకు బేసేదుండదు. మరి రంగత్త గంప పేడతో నిండేదెప్పుడు?

బుట్టికెలు దించుకొని వాగు వొడ్డున కూకెన్నం.

సదూకునే పిల్లోన్నెయి పేడకు వొచ్చినందుకు రంగత్త నన్ను పొగిడింది. మనకు బువ్వ బెట్టేది యీ పేడేనని చెప్పింది. పేడ దిబ్బలో పడాల, దిబ్బ చేనిలో కలవాల, సత్తువై పైరును సాకాల. పంట పండాల. మనమా గింజలు తిని బతకాల. అంటే... పేడదినే మనం బతుకు తండామని విడదీసి సెప్పింది. ఒక్క తపక గూడా పోనియ్యగూడదంట. కండ్లకద్దుకొని గంపలో బేసుకోవాలంట.

మేము పేడ కతలు యింటావున్నె సందట్లోనే గాడేగు అవతల బరకల్లోంచి ఎవరో వస్తాన్నెట్టు సన్నని రాగం యినపన్నెది. కాసేపటికి అవతలిగెట్టున్నించి వాగులేకి దిగిన పెంచల్ మామ యివతలి గట్టెక్కి మాకాడికొచ్చిండు. మమ్మల్ను జూసి "పేడకొచ్చిన్రా? జాగర్తరోయ్? వాగులో పేడ దెయ్యాలుండాయి" అని సెప్పి వూరుదారి బట్టి వంక జేడెల్లో కంపచెట్ల సాటున మాయమయ్యిండు.

నాకు వొల్లులో పదరు మొదలైంది. పిచ్చిగాని కండ్లల్లో గూడా బెదురు కనబన్నెది. రంగత్త తప్ప బరకంతటికీ మాసే కనబల్లే. పెంచల్ మామ ఎనకే పోదామంటే తోడొచ్చిన అత్త గంపలో వొక్క పేడ కడి గూడా లేదు. ఆమెనిడ్చి ఎట్లాపోవాల?

కాసేపున్నేంక లేచి నిలబడి సుట్టూ చూసింది రంగత్త. "మీకేమో బుట్టల్నిండినయి. నా గంపకెట్లా?" అనింది.

"బరకంతా తిరుగుదామా అత్తా!" రాముడన్నెడు.

"ఎందుకబ్బే! కాసేపు కూకోనుండండి. పేడ నేనేసుకొనొచ్చా..."

చెబుతా గంప అందుకొనింది. "వంకలేకి దిగి నీల్ల గుండాలదాంకా పోయినాననుకో. గంప నిండుతది" అనింది.

గుండె జల్లుమనింది నాకు.

"దె..దెయ్యాలుంటాయేమోనే..."

నవ్వింది ఆమె. "దెయ్యాలతో నాకు సావాసమేలే..." అంటూ వాగులోకి దిగింది.

అందరం వూపిరి బిగబట్టి సూస్తావుండాము.

వంకర టింకర వాగుదరుల కంపచెట్ల సాటున లోతు వంకలో అత్త మాయమైంది. ఆమె ధైర్యం మాకు వణుకు పుట్టిస్తావుంది.

బిక్కు మిక్కుమంటా కూకున్నెం.

ఉన్నెట్టుండి జైగాడు అన్నెడు. "ఒరే నాకొక డౌటురా" అని.

అందరం వాని దిక్కుజూసినం.

"ఇన్ని గుండెలుండాయే రంగత్తకు... యింత గడుసు పిండమే... మరి.. ఇంటికాడ లచ్చుమక్క దెబ్బకు వుచ్చబోసుకుంటాదంటనే..."

"అవున్రా!" రాముడు కూడా వాని మాటను బలపరిచిండు. "రోజూ మూడు గంపల పేడ తెచ్చేనేనంట బువ్వతిన్నిచ్చేది." రహస్యం విప్పిండు.

లచ్చుమకక్క ఎవురోగాదు. రంగత్తకు అన్నభార్య. వొదినె.

పంచన జేరిన ఆడబిడ్డను ఎప్పుడూ ఏడిపిస్తావుంటాదంట ఆమె.

అందుకే పాపం రంగత్త పగులంతా ఇంటికాన్నే వుండదంట.

ఆమెకు ఇంటితోడు లేదు - బరకతోడు దప్ప.

ఆమెను గురించే మేం మాట్లాడుకొంటావుండాము.

అప్పటికే మిట్టమద్దేన్నమయితా వుంది.

కడుపులో సన్నగా ఆకలి మొదలయ్యింది.

రంగత్త యింగా రాలే. వంకలేకి పోయి గంటసేపయ్యింటది.

ఆమెను దెయ్యాలేమైనా పీక్కతిన్నెయేమో!

ఆ మాట పిచ్చిగాడు అననే అనిండు.

అందరికీ లోపల్లోపలున్నె భయం బైటపడింది.

జైగాడయితే ఏడుపు మొగం పెట్టిండు.

నాగ్గాడా అరికాల్లల్లోంచి సన్నగా వదరు మొదలైంది.

చప్పుడుగాకుండా వుక్కబోసే ఎండపొద్దున, వూపిరాడని నడిమింటి పొద్దు జామున వంకలో దూరాన్నించి నక్కకూత 'వుయ్' మని వొచ్చి మా చెవుల్లో దూరేసరికి గుండెకాయలు అలిసిపోయినయి.

మాకు దగ్గెరగా చెట్లల్లో పిట్టలు బుర్రు బుర్రున కదిలినయి.

దెయ్యాల మంద మా మీందికి గూడా వొచ్చేట్టుంది.

గుండెలు లబలబలాడతా వుంటే వంకలేకి సూసినం.

వంకలో అలికిడి దగ్గెరయ్యింది.

పక్కగా చెట్ల సాటున్నించి ముందుగా పేడ తపకల కొప్పెర కనబడింది. గంపమీంద రాసిబోసినట్టుగా ఎండిన పేడను బేర్చుకొని గంపకిందుగా ఆడమనిసి వస్తావుంది.

ఆమె దెయ్యం కాదని, రంగత్తేనని తెలిసే సరికి మా ముందుకొచ్చి నిలబడింది.

అందరం చల్లబడినం.

గంపనిండా ఎంత నల్లటి పేడ! ఎంత మంచి పేడ!!

"ఎట్టొచ్చిందత్తా యీ పేడంతా?" అడిగినా.

"వంకలో పేడ దెయ్యాలుండాయబ్బీ!" చెప్పింది నవ్వుతా. "ఆడమాసి గుండె నిబ్బరం జేసుకొని వాగులో దిగుతే గంపెడు పేడా అయ్యే యేరకొచ్చి యిస్తాయి..."

మాకు తెలకుండానే మా కండ్లు వాగులేకి మల్లినయి. 'ఆమె ఎనక వొచ్చుంటాయి గదా దెయ్యాలు'.

నా కయితే యిచిత్రంగా వుంది.

బయం కొద్ది అందరం పేడబుట్టలు నెత్తికెత్తుకొన్నెం.

ఇంటి దారి బట్టినం.

వాగులో దెయ్యాల కతలు చెవుల్లో కిర్రుమంటాంటే రంగత్త మెడేలు తొక్కుతా నడవబట్టినం.

రంగత్త దెయ్యాలు కతలు చెబుతావుంది.

కొరివి దెయ్యాలు, సుగాలి దెయ్యాలు, ఆడ, మగ దెయ్యాలు, గుడ్ల దెయ్యాలు, ఎనుము దెయ్యాల గురించి వినున్నెం గాని పేడదెయ్యాల పేరెప్పుడూ విన్లే. ఆడమాసికేనంట అవి మేల్జేసేది. రంగత్త ఎనక గాడేగుదాకా రాకుంటే మేం గూడా నమ్మేవాల్లం గాదు.

"లెక్క దెయ్యాలుంటే ఎంత బాగుండు.." పిచ్చిగాడు అననే అనిండు.

"పేడ దెయ్యాల మాదిరి లెక్క దెయ్యాలూ, లడ్డు దెయ్యాలూ, ఆ బువ్వ దెయ్యాలూ..." గొనుక్కొంటానే వుండాడు.

వానింట్లో ఆ బువ్వ తినాలంటే బతుకంత పండగన్నా రావాల్నంట. సావంత రోగమన్నా రావాల్నంట.

రంగత్త నవ్వింది. "యీ పిల్లోనికి తిండిపిచ్చి లెక్కపిచ్చి... యీ పిచ్చి యిట్టనే వుంటే పెద్దయి నాంకె సెడిపోతావుబ్బీ!" అనింది.

గాడేగు దూరమైంది గాబట్టి దెయ్యాల గురించి నిబ్బరంగానే మాట్లాడుకొంటాండం.

ఉప్పువాగు దగ్గరికొచ్చేసరికి బరకలో కలవెచెట్ల సాటున వొంగుతా లేస్తా, పేడతపకలు యేరుకొని గంపలో బేసుకొంటా కనబన్నె మాసిని చూసి మేమంతా యిచిత్రబోయినం.

గంపమీంద కొప్పెరట్లా పేడనుగ్గులు బేర్చుకొని గాడేగు దాటొచ్చిన పెంచల్ మామ ఇప్పుడు వొట్టి గంపతో పేడ తపకల కోసరం ఎంపర్లాడతా వుండాడు.

ఇదేమీ వింతబ్బా అనిపించింది.

నిలబడి అదేమాట అడిగినం. "గంపెడు పేడా ఎట్టబాయె మామా?" అని.

ఆయప్ప మా పక్క ఎగాదిగా సూసిండు.

"పేడదెయ్యం తీసప్పోయిందంద్రా!" అన్నెడు.

ఉలిక్కిపడి అత్త దిక్కు చూసినం.

ఆమె నిలబడకుండా వూరిదిక్కు పోతానేవుంది.

"గాడేగు దాటొచ్చినోన్ని యింటికి పోయింటే మరియాదుండు. గంపమీంద కొప్పును యింగపెంచి నైసుగా వూరేగుదామని నాలగు పేడకాండ్లకు కక్కుర్తిబడి వాగులేకి దిగినాన్రా! పేడ దెయ్యం సుడిదిరుగుతావొచ్చి నా గంపెడు పేడా మాయం జేసింది. మీకు బుద్ధి జెప్పి నేను గడ్డిదిన్నే..." చెప్పిండు మామ.

వాగులేకి దిగిన ఏ మొగోని గంపలో పేడయినా మాయం జేస్తాయంట పేడ దెయ్యాలు. ఆడోల్ల గంపలకు మాత్రం పేడను యిస్తాయంట.

విచిత్రంగా వుంది.

ఏదేమైనా మంచిదెయ్యాలే అవి.

ఊర్లేకి పోతావుంటే తొట్టి బాయి కాడ చెట్టు నీడలో కూకోనున్న రామతులసి, ఆయమ్మి సావాసగత్తెలు కనబన్నెరు.

వాల్లముందు నీలుక్కొని నడిచినం.

బరక్కుపోయి అవు పేడ దెచ్చినామంటే పోతు మొగోల్ల కిందనే లెఖ్క గదా! - అందులోనూ గాడేగు దాకా పోయి.

తొట్టిబాయి సుట్టుపక్కల పుర్రుపేడ బేసుకొనే ఆడంగిలోల్లం కాదు గదా! పేడదెయ్యాన్ని సూడకున్నే దాని దగ్గిరికి పోయెచ్చినోల్లం - దాని చేస్టాలు తెలుసుకున్నోల్లం గదా!... పాలెగాల్లమే గదా!

అవుపేడ తెచ్చినామే గాని పేడదెయ్యం కతేందో మాకు సరిగ్గా అర్థంగాలే. ముసిలోల్లను అడిగితే కిసుక్కున నవ్వుతారే గాని అసలు సంగతి చెప్పిసావరు.

మామ గంపలో పేడ మాయం చెయ్యడం... అత్త గంపను పేడతో నింపడం... యీ పేడదెయ్యం చేస్టాలు చానా యేండ్లదాకా మాకు తెలిసిరాలే. మూతిమీద మీసాలు మొలిచేదాకా ఆ గుట్టేందో విడిపోయి కనబల్లే.

నిజమే... రంగత్తలాంటోల్లు బాయిలో దూకో.. ఉరేసుకొనో - మందుదాగో సావకుండా బతికుండారంటే ఏదొక పేడదెయ్యం తోడుండబట్టే గదా!

◆ నవ్య - ***9.11.2005*** ◆